

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl., za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kl. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gold. — Za oznanila se plačuje od četiristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši „gledališka stolba“. O pravništvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Zveza Avstrije z Italijo.

„E tu ancor abbandonata, sospirar potresti un di“ — „Tudi ti še lahko vzdihuješ zapuščena neki dan“: te besede italijanskega pesnika se izpolnjujejo v pravem pomenu Italiji samej, kajti osamelo se čuti in zapuščeno. Nepoštena Napoleonova politika, katera jej je nosila konstanj iz žarjave, se je na Francoskem pozabila, še več, francoska republika se utrjuje od dne do dne bolj na afrikanskem obrežju in objemlje s svojimi jeklenimi rokami prestrašeno sosedo, kramarski Anglež se ne briga za njo, Turčija je pobita in celo njen najboljši prijatelj Bismark, s katerim je kaj rada na blagor irredente koketirala zadnja leta, se, čujte, sprijaznjuje z depoziranim papežem-kraljem. V takej situaciji je kaj naravno, da išče Italija novih zaveznikov in prijateljev. In v prvi vrsti trka ona ponosna „Italia unita“ po odbitej avstrijske okupaciji, kakor zove svoj prejšnji položaj, na avstrijska vrata ter prosjači milosti.

„Capite nunc, dum licet, de septem colibus amicitiam!“ — podajte nam prijateljsko roko, dokler je čas, s takimi besedami nas more ogovarjati le država, ki ima tako nemoško, neodkritosrčno politiko proti Avstriji za seboj, ki hoče s svojim prijateljstvom le svoje iredentovstvo nasiti. Ali morda Italija misli, da mi Avstrijci ne vemo, kakovi možje ondi pod vladnim pokroviteljstvom zunanjo politiko delajo, kakšno mnenje je občno v njej proti nam, kako da nosi ona, kakor vselej, nož za hrbtom, ko se nam smehlja v obraz.

Mi pravimo njej in vsej Evropi, da je le tedaj prava avstrijsko-italijanska zveza mogoča, kadar bode segala italijanska meja do Brenerja, kadar vržemo Italiji v žrelo svoj zadnji

biser: Trst in Goriško, — prej nikdar. Slovenci smo gotovo prvi, ki se veselimo okrepčanja Avstrije po zunanjih zvezah, a tako žalostno skušnjo imamo, da se bojimo za njo zaradi tesnih zvez, ki jih snuje na sever in zdaj na jug. Bog nas varuj preprijaznih prijateljev, sovražnikov se bomo skušali otresti sami. Naglašali smo že čestokrat, kake dobičke imamo od famozne nemške zveze, in ko nas še straši le-ta, pride druga še bolj nenavna, nas slepeča v miru, v nevarnosti pa oropajoča, kakor ropar, ki se pridruži o belem dnevu samotnemu popotniku.

Čuditi bi se morali, da ima avstrijska zunanja politika tako slabe oči in še slabiji spomin. Ali jej je moči misliti, da najde pomočnico si v onej državi, ki vceplje uže z materinim mlekom deci sovražstvo do Avstrije, ki uči po šolah zemljepisje po zemljevidih, ki kažejo italijansko mejo skoraj v srci naše države?! Upamo, da naposled vendar spozna naša politika vrednost takovega prijateljstva in odgovori trkajočej nenasitnici: „I miei pensieri in lui dormir non pono“. Boljše je, da si strojive z orožjem nasproti, nego smehljaje se, ker zadnji račun mej nama pride na vrsto prej ali pozneje.

Takove so misli, menimo, vsacega poštenega Avstrijca o novejši zvezi. Ne slepimo sami sebe, kakor smo se žali bože v poslednji vojni in ne smešimo se pred svetom s politiko, da podajamo roko prežečemu volku, zoper katerega zidamo ob meji trdnjave, proti kateremu postavljamo stalne posadke v najbolj žalostnih gnezdih — našemu vojaštvu v gorje! Učimo se rajši laškega prijateljstva na lastnih tleh, v Trstu, v Gorici in Trentinu; prej se sprijaznimo z onim in sicer, da mu pokažemo pot v izvo-

ljeno domovino. To bode najbolj uspešno naše delo. Kadar se nam to posreči, pozovimo italijanskega kralja, rekoč: „Zdaj, ko smo ustrašovali tvoje neporedne paglavca, bodiva prijatelja še midva!“

Naj se tolmači ta naš članek, kakor hoče, le to konstatiramo še jeden pot, da se bojimo dne, ko bosta preprijazno z orožjem za hrbtom nemški in italijanski zaveznik objela Avstrijo ter si za svoje prijateljstvo vsak jeden kos naših provincij vzela za spomin. Kakor Job bomo sredi prijateljev obsedeli na tleh. L—s.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 27. avgusta.

Omenili smo uže jedenkrat, da bode v prihodnjem **hrvatskem** saboru nova (peta) stranka, stranka Srbov. Ta stranka pa se zopet deli v dva dela, jedni podpirajo po vsej moči vladu, drugi pa so neodvisni, vladi opozicijski. Neodvisna stranka Srbov zahteva priznanje srbskega imena, samoupravo v šoli in cerkvi in rabo cirilice v uradu. Ta stranka pa tudi zahteva, kar je posebne važnosti, naj se Krajinci takoj skličejo v hrvatski sabor, kar se popolnem strinja z zahtevami hrvatske opozicije. Njihov program pa se še bolj sklada s programom hrvatske opozicije v zahtevanju, naj se kraljevina Dalmacija na podlagi hrvatskega državnega prava zjedini s kraljevino Hrvatsko-Slavonijo in da naj se hrvatska deželna samouprava nasproti Ogrske razširi. Ta program srbske neodvisne stranke ugaja tudi hrvatskim narodnjakom in pričakuje se, da bosta obe opozicijski stranki složno postopali.

Vnanje države.

V „Polit. Corr.“ se poroča z **Carigrada**, da si je Said-paša zopet utrdil svoje stanje. Baje, da se je dve uri pogovarjal s sultanom in v tem pogovoru osobito naglašal, naj se kakor hitro mogoče reši armensko vprašanje in naj se hitro vpeljejo splošne reforme,

Listek.

S pota.

XI.

Glasgow, 21. avgusta.

Denašnjemu dopisu je kriva jedino le škotska nedelja, dasi Vam pisati sem nameraval uže iz davno milega mi Hulla, kjer sem pred 16 leti preživel čas poln dragih mi spominov in kamer me je angleški parobrod po 3½ dnevnej vožnji iz Trondhjema na britansko zemljo prinesel; potem iz prelepega Scarborougha, mej morskimi kopališči na Angleškem najbolj priljubljenega mi mesta, nato iz starega Yorka, kateri se je za 15 let, kar ga nijsem več videl, mnogo ponovil, zadnjič iz prekrasnega Edinburga, kateri se po pravici škotske Atene imenuje, vendar nij se mi dalo, pa tudi danes bi Vam ne pisal, ako bi me

škotska nedelja v Glasgovo dohitela ne bila. A veste kaj je škotska nedelja? Dan največje binavščine in gluposti, dan miru in dolgočasje, na kateri vsako človeško bitje ali biblijo prebirati, himne in psalme prepevati, doma in v cerkvi dolgočasno zevati ali drugače brez posla z modro nabranim licem okoli pohajkovati mora, dan na kateri mirujejo vse železnice, vsi parobrodi, dan, na kateri nij odprta nobena prodajalnica, na kateri ni piti ni jesti ničesar ne dobiš, ako nisi gost v hotelu — čudovaški dan!

Upal sem včeraj tej škotske puritanske nedelji še v Liverpool zbežati, akopram tudi na Angleškem nedelja mnogo boljše nijso, vendar zagledal sem se v lepoto jezera Lomondskega (Loch Lomond), katero se na Škotskem za najkrasnejše hvali — na Avstrijskem vendar še imamo lepših —, zagledal sem se tudi v par škotskih lepotic, po jezeru se vozečih, lepotic, kakeršne je Walter Scot popisaval, in

tako sem za kazen včerajšnji vlak za Liverpool zamudil ter na ponedeljek čakati moram.

No kaj zato! Glasgow je veliko in lepo mesto, njegove znamenitosti sem uže poprej videl, uporabil sem torej sobotni večer in denašnjo nedeljo za opazovanje različnih prikazni na ulicah, v popitnicah, cerkvah in parkih. Sinoči so bile ulice polne vsakeršnega ljudstva vsakeršnega truša; do polnoči nij bilo nobene mira ni pokoja. Delavci zapustivši delo in dobivši svojo plačo, hiteli so pit in upijančevati se do gnjusobe, dokler jim polnoč ne bi do ponedeljka, kadar se drugo delo začne, vse prilične vire pijančevanja zaprla. Ženske vsakaterih značajev družile so se pijanim možkim; nekatere skrbne matere in gospodinje spravljale so svoje pijane može domov, da bi vsega tedenskega zaslužka ne zapravili; druge, bolj neskrbnim možem podobne, pile so z njimi ter pijančevati učile otroke, s kate-

ki jih zahteva berlinska pogodba, da se tako izogne evropske intervenciji; on je tudi sultanu zagotavljal, da vse prizadevanje, zboljšati finance, bi bilo brez uspeha, če se ne izvedejo notranje reforme.

Prestolni govor, s katerim se je zaključil **angleški** parlament naglašal posebno mir. V njem se naznanja, da se bodo izjemni zakoni v Irskej kmalu odpravili ali vsaj se jim vzela ostrost; o Afganistanu pravi, da se Angliji nij treba bati vojne zaradi preprirov, ki so se vneli mej obema prestola pretendentoma; s Francijo se je zopet vtrdilo staro prijateljstvo, ker jej je Anglija dala zadovoljiva razjasnila glede Tripolisa.

Vstaja **Arabev** v Hedžas se vedno bolj širi. V turškem ministerskem svetu se je sklenilo, naj se pošlje še več vojakov proti Arabcem.

Poročila, ki dohajajo iz severne **Afrike** in iz sosednje Arabije, so od dne do dne bolj neprijetna in resna. Sovražno gibanje preplulo je celo deželo. Vedno dohajajo francoski vojaki.

Iz Washingtona se poroča, da nij več upanja, da bi predsednik Zjedinjenih držav **Garfield** ozdravel.

Dopisi.

Iz Novega mesta 24. avgusta. [Izv. dop.] (Cesarjev rojstni dan.) Po kratkem odpočitku, ki si ga ob času tako zvanih „pasjih dni“ vsak človek in tedaj tudi društvo več ali manj privošči, povrnila se je zopet v našo čitalnico ona živahnost, ono veselo neposiljeno gibanje, ki sta temeljni značaj tega zabavnega društva in ga od vseh drugih, tu se nahajajočih društev — kakor to sami nasprotniki naši radi priznavajo — tako hvelevredno odlikujeta.

V četrtek, 18. t. m., kot na dan rojstnega godu našega presvitlega carja Franja Josipa I. priredil se je v prostorih „prvega narodnega doma“ banket, ki se po vsem tako dobro obnesel, da smemo mi narodnjaki ponosni biti nanj, in to ne samo zaradi obilne udeležitve — deležnikov našli smo 45, za nas malomeščane gotovo lepa številka — ampak tudi zaradi dobre izvršitve njega oficijalnega, kakor tudi zabavnega dela. Na banketu so bili zastopani vsi krogi novomeške inteligence in kot gost nas je počastil s svojim pohodom g. prof. Šuklje iz dunajskega Novega mesta, ki je pod kratkem nazdravu čitalničnega predsednika, velezasluženega rodoljuba g. dr. A. Poznika blagovoljno prevzel slavnostni govor ter nam z lastno si zgovornostjo narisal našega presvitlega carja Franja Josipa I. kot najblazjega in najbolj popularnega vseh vla-

darjev, napominjaje, da se je on sam prosto voljno odpovedal absolutizmu ter svojim narodom iz lastnih nagibov podaril konstitucijo in ž njo tolikanj zaželjeno večjo svobodo. Toda le-ta nij se vsem narodom z jednako mero merila; postavno garantirana enakopravnost izvrševala se je v praksi le kaj jednostransko. Nemec in Magyar bila sta gospoda v poliglotaev Avstriji in vsi drugi narodi, Slovani in mi Slovenci v prvej vrsti bili smo tako zvani „aschenbrödel“ ali pepelka ter igrali v znamenitej „hammer-in amboss“-êri prej vladajoče — hvala Bogu uže deposidirane — laži-liberalne klike le manj hvaležno nalogo nakovala. In vender se ima Avstrija, ravno Slovanom največ zahvaliti za svoj obstanek; Nemec in Magyar bila bi uže davno robova, da ne-bi Slovani njim in celej Evropi na straži stali, njeno svobodo in omiko braneč proti barbarskim azijskim krdelom. In v novejših časih bili so ravno slovanski polki, ki so se najbolj odlikovali v vseh bitkah ter čestokrat obilo pohvalo želi od najvišjega vojskovodje, presvitlega carja samega, ki je upoznavši velike zasluge svoje dinastije vedno udanih Slovanov in obsodeč nekralficirano počenjanje laži-liberalnih hegemonov-ščuvalcev izustil jako pomenljive besede: „Jaz hočem mir mej svojimi narodi?“ Te besede našega presvitlega vladarja vlile so se nam Slovanom kakor celeče olje v skelečo rano ter mahom udušile on pesimizem, ki je s svojimi škodljivimi koreninami uže prepregal milijone čvrstih src, ter s svojo odurno rastjo celo pretil nevaren postati priljubljenej dinastiji samej. Jelo se je daniti in mi Slovenci se ne hote spominamo našega Preširna, ki je ob svojem času profetično pel:

„Vremena bodo Kranjcem se zjasnile,
Jim milše zvezde, kakor zdaj sijale,
Jim pesni bolj sloveče se glasile“ —

Da, to je bil naš vedni up, naše tolažilo v tolikih neizgovornih! In če nas vsa znamenja ne varajo, prišel je zdaj čas, ko se nam vender jedenkrat uresniči ona pesniška želja, in to po našem presvitlem vladarji Franji Josipu I. samem, katerega naj Bog živi s previsoko njegovo rodbino na korist in prospeh cele Avstrije še mnoga leta! Živio!

To je kratek posnetek govora, ki je s primernim čutstvom govorjen nam vsem globoko segal v srce, navduševaje nas za najvišjo dinastijo, kar se je najbolj izražala s tem, da so po trikratnih gromovitih „živio“-klicih naši vrli pevci zapeli cesarsko pesen, katera se je

od zbranih gostov stojé sopevala. Druga napitnica veljala je našemu velespoštovanemu, obče priljubljenemu deželnemu predsedniku g. A. Winklerju, katerega velike zasluge za našo milo domovino poudarjal je v lepem govoru čitalnični podpredsednik, vrli rodoljub g. Kmetič, c. kr. stotnik v pokoju. G. dr. A. Poznik napil je navzočnemu okrajnemu glavarju g. J. Ecklu, ki si je s svojim korektnim, nepristranskim postopanjem pridobil srca vseh Novomeščanov. Po kratkej, pa srčnej zahvali g. okrajnega glavarja napil je g. Zmg. Rohrmann vrlej avstrijske armadi, kot važnemu in mogočnemu faktorju v Avstriji, pri banketu navzočnim g. častnikom tukajšnjega brambovskega bataljona in rezerve, kot njenim reprezentantom, katerej napitnici se je od vseh strani z gromovitimi „živio“-klici pritrjevalo. Sledilo je potem še nekaj napitnic na privatne osebe, mej posameznimi napitnicami pa so nas razveseljevali naši vrli pevci s svojim ubranim petjem.

Če končno še omenim, da nam je čitalnični gostilničar g. Franjo Lužar z jedili in pijačo prav dobro postregel in da smo v veselje družbi pozno v noč prijateljski zabavali se z raznoterimi pogovori o naših razmerah itd., menim, da sem uže one meje tangiral, ki se dopisom od strani sl. uredništva navadno stavijo; za zdaj tedaj preneham v dobri nadeji, da mi bode uže v kratkem prilika dana nekoliko več spregovoriti o tukajšnjih razmerah in vedenji nekaterih — „lokal-politikov“.

— nn.

— ? — **Z Gorenjskega** 28. avgusta. [Izv. dop.] Denes ob kakih dveh popoldne se je nad Loko in okolico nad Kranjem izlila silna ploha, ter se kasneje obrnila proti kameniškim planinam. Ploho je spremljala orjaška burja in sodi se, da je ta nevihta prinesla pogibelj marsikateremu polju. Sadno drevje pa je burja tako otresla, da je na njem le malo ostalo sadja. Po cestah okolo Loke ga je ležalo na mernike.

V obče pa je bila priroda letos vsem čestiteljem naše prekrasne Gorenjske vrlo uslužna. Razen par deževnih dnij in nekoliko tudi hladnih imamo prav lepo vreme in mnogi, ki so iz bele Ljubljane prišli k nam, trdijo, da gorenjsko solnce bolj pripeka nego ljubljansko. Nij se tedaj čuditi, da prihajajo od vseh strani še zdaj tujci in da se jih je precej ostavilo tudi v Loki — kljub temu, da so znane regljave žabe po moči trudile se ogrditi naše Gorenjsko.

rimi so se pijancem pridruževale, no tretja mnogobrojna vrsta žensk tržila je s svojim telom ter stregla po denaru in zdravju brezumnih pohotnikov.

Pa danes v nedeljo kolika promena! V pozno jutro vse je spalo, vse je bilo tiho in mirno. Ob desetih začeli so tu pam zvonovi klenkati in na to klenkanje ljudje bolj mnogobrojno na ulice prihajali ter praznično oblečeni s pobožno nabranimi obrazi v mnogobrojne cerkve vsakterih sektancev hiteli. Se ve da sem tudi jaz si lice pobožno nabral, ter se v nekolikotero cerkev podal, pa ne jemljite mi za zlo, ne štejte mi v greh, da škotsko puritansko božjo službo in Bogu služeče puritance tukaj kritikujem: Bog sam vé, ali je tukaj več hinavstva nego vere, več razuma nego bedarije, več pobožnosti nego fanatizma, več čutenja nego navade in protestantske demonstracije —: meni se vse to vedenje grozno čudaško in prismojeno dozdeva.

Popoldne so se ulice bolj in bolj oživljale, ljudje so se naspali, doma najeli in napili, ter za boljše prebavljenje pohajkovati počeli. Ekskurzije iz mesta drugače nego k nogam nijso mogoče, hodi se torej v res krasne mestne parke. Muzika ali kakšna javna veselica in zabava nikjer nij dopuščena, še v privatnih hišah se ne dovoljuje, posebno petje, vse mora biti boguslužju posvečeno. Ob tem pa se zbirajo tu pa tam na ulicah in trgih okolo fanatičnih vsakdanjih sektanskih prodikarjev trume ljudij, nekateri poslušajo divje deklaracije z nekako navidezno pobožnostjo, drugi se tem evangelijskim oznanjevalcem in rešiteljem izgubljenih duš posmehujejo, nekateri v procesijah pobožne pesni tulijo in vse kar jim razburjeno religijozna fantazija nanaša, počenjajo.

Podal sem se v prekrasni West Park; tam so najugodnejša sprehajališča in mnogo ljudstva se po delavnikih in nedeljah za rekreacijo zbira. Na delavnih dneh so tam po

večerih ugodne veselice, paviljoni za muziko itd., a v nedeljo — na najlepših mestih zbirajo se vsakoteri „misijonarji“ — se vé da ne katoliški — ter tam mej petjem svetih pesni nepristano prodikuje. To religijozno prepevanje in oznanjevanje nebeškega kraljestva traja še v pozni večer z takšno gorečnostjo, da se človeku, ki teh prikazni viden nij, dozdeva, da je zašel mej religijozne blazne, ker bedarije, katere ti prodikovalci in nabožnjaki govorijo, so govorom zblaznelih ljudij najbolj podobne. Pa vse te prikazni so vender umevne. Škotski puritanizem zahteva religijozno hinavščino in fanatizem. Ljudstvo potrebuje povsodi mej trdodelavnimi trenotki kakšne duševne razdraženosti. Pri nas se posvetne težave pozabijo pri veselica posvetnega značaja, a ker na Škotskem te v nedeljo dopuščene nijso, jim je treba religijoznih zabav.

Dr. Ahasverus.

Tukaj je kmet z letino zadovoljen v obče in tudi to, kar je še na polji, kaže izvrstno. Bučele uže več let niso imele tako dobre in mirne paše. Ker vse dobro kaže, zato se tukajšnji kmet jako boji vojaških manevrov, ki se pričnó s prvim prihodnjega meseca. Menda po pravici se boji, da mu bodo vojaki in konji poteptali lepo polje. Sicer dobo kmet, komur je bilo polje oškodovano, odškodnine, a težko da bi imel pri tem kaj dobička.

Kakor druga mesta, tako je tudi Kranj z običajnimi slavnostimi proslavljal rojstveni dan našega vladarja. Samo se čudim, da vam nij nikdo o tem poročal. Tist dan so bili vojaki kranjske garnizone pogoščeni s pivom, vinom in pečenko. Vrh tega so bili vse popoldne svobodni in tudi vso noč. Da so se po svoje razveseljevali do pozne noči, kdo bi vaju zameril, ki je dan za dnem strogo vprežen? Vsak jim je privoščil prav iz srca, ko so zvečer na gaštajski gmajni delali vsakovrstne burke.

Iz Radovljice 24. avgusta. [Izviren dopis.] (Narodne naše razmere in posebno društvene.) Le malokdaj v slovenske novine zaide iz našega malega mesta dopis, ki poroča, da Radovljica še stoji, pa da se še nij podrla, kakor novo dozidana bohinska cerkev. In kaj bi pa tudi pisarili v naše časopise, si morda marsikateri misli izmed nas, saj kaj dobrega in veselega uže tako ne moremo pisati o žalostnem našem stanju, pa je bolje, da molčimo. Vender jaz nijsem tega mnjenja, zato naj mi dovoli „Slov. Nar.“, da naslikam nekoliko naše žalostne razmere. Namen mojih vrstic pa je želja, da bi se tudi v Radovljici jedenkrat obrnilo na bolje v narodnem oziru.

S tožnim srcem moram priznati, in z menoj tudi drugi radovljiški domoljubi, da je Radovljica zaostala za mnogo let v narodnem napredku. Poglejmo druga slovenska mesta in trge, skorej vsako ima uže svojo čitalnico ali pa kako drugo narodno društvo. In Radovljica — nema ničesa! Zakaj? Zato ker jej manjka narodnega voditelja, ki bi se z veseljem postavil na čelo narodnemu gibanju, ki bi se radostno žrtvoval za narodno reč. Tu zavidamo druga slovenska mesta in trge, ki premorejo vzgledne in vplivne moze, okolo katerih kakor središča se giblje vse narodno življenje. Imamo sicer tudi mi lepo število narodnjakov, pa temu manjka zmožnosti, onemu ne dopuščajo druge okolnosti, da bi se kaj več brigal za narodno reč. Kakšno je tedaj naše življenje in stanje, si misli lahko vsak. Vse je mrtvo in mrzlo, le za časa kakih volitev se zdramijo malo nasprotni duhovi, da potem zopet, kakor poprej, spijo narodno spanje. Naloga voditeljeva bi pa ne bila lahka, kajti v marsikaterem oziru bi moral še povsem orati ledino. Tako n. pr. se prav slabo zavedajo navadni meščanje svoje narodnosti, nekateremu je vse jedno narodnjak ali nemškutar, zatorej nij čuda, da se pri volitvah, bodisi občinskih ali družih, tako lahko dadé preslepiti, da navadno potegnejo z nasprotno stranko, s stranko, katera več — dá. Taki in jednaki bi se morali dobro podučiti in narodno probuditi. Radovljica pa bi zadobila potem drugo lice. Zato tudi jaz pravim, kakor uže nekdo jedenkrat v tem listu, dajte Radovljici narodnega voditelja, in kmalu bo postala odločno narodna in se zbrala v narodno društvo.

Ker pa, žali Bog, ne moremo upati, da bi skorej dobili takega moža, kakeršnega bi

tako zelo potrebovali, zato na noge, vi radovljiški rodoljubi, in delajte, kolikor vam pripuščajo vaše skromne moči in ne držite več križem rok. Saj vender vidite veselo gibanje po celej naši domovini, ne pustite, da bi Radovljica spala v svojo lastno sramoto. Res majhno je naše mesto, in vaše število ne posebno veliko. A to naj vas nikar ne straši! Začnite in poskusite jedenkrat, pa pojde gotovo naprej. Ali bi ne bilo dobro, ko bi vender jedenkrat poskusili osnovati kako bralno društvo? S početkom bi bilo težko, vender poskus gotovo ne bi bil zaman, ker bi se vam brez dvoma pridružili tudi rodoljubi iz okolice, kajti razen Kamnegorice in Kroke, nemamo nobenega društva v naši okolici.

Gotovo bi bilo tudi zelo dobro za nas, ko bi nas obiskalo kako narodno društvo, n. pr. ljubljanski Sokol. Sokol, kateri si je za probujenje našega naroda pridobil že toliko neprecenljivih zaslug, koristil bi tudi zelo veliko nam, ko bi jedenkrat, kakor letos v Kranj, napravil izlet v naše mesto in njega krasno okolico. Važnosti tih izletov ne bodem še posebno povdajal, kajti bili so uže večkrat vcenjeni v tem listu.

Vender pa nikar ne mislite, gospoda moja, da smo Radovljičanje, ker nemamo čitalnice, brez vsacega društva; vedite, namreč, da imamo — „Pfeiferverein.“ Ne bodem opisoval važnosti in delovanja tega slavnega društva, le toliko prosim njega p. n. ude, naj posebno po noči s svojim žvižganjem preveč ne nadlegujejo mir-Radovljičanov. Ker so „Pfeifervereinarji“ tujci in domači „Nemci“ (!), zato prav lahko sprevidi ta olikana gospoda, da se mora v prihodnje, ako se hoče Radovljičanom prikupiti, malo menj glasna, skoravno vesela, povračati domov. Gospodu predsedniku pa, kateri je uže prileten in izkušen mož, svetujem, naj malo bolj ostro gleda na svoje podložne.

Iz Žavca v savinjski dolini 24. avg. [Izviren dopis.] (Za konjerejce.) Prijatelje konjereje opozorujemo na premiranje in dirko konj v Žavci dné 3. in 4. prihodnjega meseca septembra. Dné 3. septembra bode premiranje začeti od 9. ure zjutraj in sicer:

a) za 3 in 4 letne kobile, za kobile z žrebeti:	
1. dar. štaj. konjerej. društva	50 gld.
2. „ deželno	40 „
3. „ štaj. konjerej. društva	30 „
4. „ „ „	25 „
5. „ okraja gornjegraškega	22 „ (4 zlati.)
6. „ štaj. konjerej. društva	20 „
7. „ okraja konjiškega	20 „
8. „ „ vranskega	20 „
9. „ „ celjskega	20 „
10. „ privatno g. pl. Haupta	20 „
11. „ štaj. konjerej. društva	15 „
12. „ „ „	15 „
13. „ okraja konjiškega	15 „
14. „ privatno g. pl. Haupta	15 „
	327 gld.

b) za 1 in 2 letne žrebice:	
1. dar. štaj. konjerej. društva	25 gld.
2. „ „ „	20 „
3. „ „ „	15 „
4. „ „ „	15 „
5. „ okraja konjiškega	15 „
6. „ „ vranskega	10 „
7. „ štaj. konjerej. društva	10 „
8. „ privatno g. pl. Haupta	10 „
	120 gld.
	447 gld.

Premiranja vredne so vse vrste plemenskih kobil in žrebič Savinjske in gornje Dravske doline v c. kr. glavarstvu celjskem in slovenje graškem.

Zraven predstojecih daril delile se bodo tudi od strani vis. c. kr. ministerstva za poljedelstvo srebrne in bronaste svetinje in priznalne diplome od strani društva.

Kupovali se bodo tudi polnoletni žrebci, kolikor se jih bode za deželo potrebovalo. Tudi drugi privatni kupci se pričakujejo.

Natančnejši črtež premiranja je razviden na plakatih.

Dné 4. septembra je ob 3. uri popoldne konjska dirka.

Načrt:

I. Pričetna dirka velja za žrebce in kobile V. konjerejskega okraja ali sploh Savinjskega konjskega plemena. Konji ne smejo več kakor pet let stari biti in dozda brez udeležanja pri kakšnej dirki. Posestnik mora dokazati da je njegov konj Savinjskega plemena. Pot katero ima konj jedenkrat predirjati, meri jeden kilometer.

1. darilo je 5 zlatov, 2. darilo 3 zlate in 3. darilo 1 zlat.

II. Dirka plemenskih konj velja za kobile in licencirane žrebce V. konjerejskega okraja t. j. plemena Savinjskega. Pri kobilah mora posestnik dokazati, da so zadnja 3 leta žrebe prinesle. Pot za dirko je dva kilometra dolga.

1. darilo je 8 zlatov, 2. darilo 3 zlate in 3. darilo 2 zlate.

III. Društvena dirka katero priredijo Savinjski udje štajerskega konjerejskega društva, to pa le za konje, ki so last društvenikov štajerskega konjerejskega društva. Konj bodi star, kolikor, in plemena, katerega si bodi. — Kdor ima konje za dirko in hoče konkurirati, mora, ako še nij ud štajerskega konjerejskega društva, pristopiti temu društvu, katero tudi izdaje izvrstni list „Der Pferdezüchter“.

Pot za dirke je dva kilometra dolga. Prvo darilo znaša 40 goldinarjev, drugo 30 goldinarjev, tretje 20 goldinarjev, četrto 10 goldinarjev in peto 1 zlat.

Konje treba je dan poprej oglasiti pri g. Hausenbichlerji v Žavci. Kot dirkarska pravila veljajo ona graškega dirkarskega društva. Vsak, kateri se hoče udeležiti te zadnje dirke, mora pri oglasu gosp. Hausenbichlerju plačati 3 goldinarje.

Po dirki bode srečkanje, srečka ali žreb po 10 krajcarjev.

Dobitki:

1. glavni dobitok: jednoletno žrebe;	
2. „ „ krasna konjska oprava;	
3. „ „ dve lični konjski odeji;	
4. „ „ dve lepi okinčani uzdi;	
5. „ „ dve zali knaftri;	
6. „ „ težka konjska odeja;	
7. „ „ ličen podpas;	
8. „ „ močna knaftra;	
9. „ „ popolna brzda;	
10. „ „ krasen bič.	

Daljni dobitki: razne priprave za konje in konjski hlev.

Domače stvari.

— (Silni vihar,) ki je v nedeljo popoldne razsajal menda po vsem Gorenjskem, je tudi v Ljubljani naredil precej škode. V drevoredih je polomil mnoge veje, da so bile poti ob kraji kar čez in čez nastlani z njimi. Blizu grada pod Turnom je neki trhel kostanj čez pol preklan. Na nekaterih velicah dvoriščih se je zdrobljene opeke raz strehe nabralo za cel voz. Na rotovži je veter takoj o začetku viharja iznad srednjih treh oken desko z napisom vrigel na tla.

— (Imenovanje.) Absolvirani pravnik g. Anton Lenarčič imenovan je konceptnim praktikantom pri c. k. deželni vladi v Ljubljani.

— (Iz Mokronoga) se nam poroča: Treščilo je v noči od 17. do 18. t. m. ob 1/2 2 uri mej silnim viharjem v pod J. Murna na Malkovci. Pogorel je pod in zraven stoječi kozolec. Zavarovan je bil neki za 600 gld. Dne 23. t. m. pa je zgorelo na Graci nad Cirknikom v radeškem okraji baje da troje poslopij, 2 hiši, pod in svinjak. Zažgano je bilo neki z mastjo.

— (Požar.) Piše nam dopisnik iz Kranja 28. t. m.: Sinoči po polunoci je pričela goriti hiša v Čirčičah. Kranjska požarna bramba je bila čudovito hitro na pogorišči ter se jej je posrečilo kmalu udušiti uničujoči plamen. Tudi v tem slučaju se trdi, da je ogenj proizročila zločinčeva roka. Lastnik hiše je bil za 500 gld. zavarovan.

— (Mrtvo dete) so pred kakimi 14 dnevi našli v št. Vidu pri Vipavi v nekej gnojnici. Komisija je konstatirala, da je bilo uže mrtvo rojeno. Mater so zasledili, pa pravijo, da je nedolžno spoznana, akopram jo imajo po vsej dolini za zrelo ptičico.

— (Solčanska čitalnica) priredi dne 4. septembra veliko besedo na korist domačej šolske mladini. Veselica bode popoldne na planem; program, pri katerem bode sodelovala šolska mladina in moški zbor, bode, kakor slišimo, jako zanimljiv in obširen.

— (Iz Toplice.) V Slatino je do 25. t. m. prišlo 1929, v Krapinske toplice do 8. t. m. 1206, v Varaždinske toplice do 1. t. m. 2685 gostov.

— (Popravek.) V članku „V prevdarek“ od zadnje nedelje naj se čita mestu: „Vrednosti, ki se navadno v denarji izraža, se je ločila od blaga in denarja, se je jela pripisovati produktivna moč“ — tako-le: „Vrednost, ki se navadno v denarji izraža se je ločila od blaga in denarja se je jela pripisovati produktivna moč“. — V stavku: Nasproti stami pa znani dve veliki, popolnem kmetski župi“ je izpuščeno „na Dolenjskem“.

Razne vesti.

* (Slavnost slovanskih društev v Berlinu.) „Česko-slovansky spolek“ v Berlinu obhajal je dne 21. t. m. v družbi z drugimi slovanskimi društvi v Nemčiji dvajsetletnico svojega obstanka. Ker je bil ravno ta dan rojstni dan našega prestolonaslednika Rudolfa, poslalo mu je društvo čestitko. Cesarjevič Rudolf pa je odgovoril brzojavno: „Išl. Vaše dobre blahoprání me velmi potešilo, začez „Česko-slovanskemu spolku“ srdečne dekuji. Rudolf“. Sam prestolonaslednik se poslužuje slovanskega jezika in mi naj bi ne terjali, da nam njegovi podložni uradniki dopisujejo v naščini?

* (Naše vojaštvo.) V letu 1878 služilo je v c. kr. avstro-ogerske armadi po narodnosti: Lahov 0.9, Rumuncev 7.1, Magjarov 17.7, Nemcev 27.3 in Slovanov 47.0% in sicer od slednjih: Srbov 3.1, Slovencev 3.6, Hrvatov 4.6, Poljakov 7.6, Rutencev 9 in Čehov, Moravcev in Slovakov 19.1 odstotkov. Izmed katerega naroda se torej v Avstriji rekrutira največ vojakov? Slovani dajemo največ in najboljših vajakov.

* (Pri dvanajstih apostolih.) Na Dunaji je hiša, ki ima napis „Pri dvanajstih apostolih“. Pred kratkim je umrla v tej hiši hišina in v zapisnik mrtvih se je vpisalo: „Ivana F. 28 let stara, hišina pri dvanajstih apostolih“.

* (Kalifornsko bogastvo.) V San Francisku je James Fair najbogatejši mož, njegovo premoženje se je cenilo na 42.000.000

dolarjev, drugi je J. C. Flood, ki ima 36.000.000 dolarjev. To so lepe svotice!

Poslano.

Šentvidsk rodoljub pritožuje se v včerajšnji številki „Slovenskega Naroda“, da je vodstvo Rudolfove železnice na vižmarsko postajo poslalo predstojnika, ki ne razume slovenskega jezika, in izreka v imenu vsega prebivalstva bližnjih krajev željo, da bi se to skoro spremenilo.

Z ozirom na to opozorujem šentvidskega domoljuba, da so isto take razmere pred dvema letoma bile na šentpeterske postaji na Notranjskem. In kako so si pomagali vrli šentpeterci? Občini Nadanje selo in št. Peter vložili sta do glavnega ravnateljstva južne železnice prošnjo, naj dotičnega uradnika prestavi ter na šentpetersko postajo pošlje družega, ki bode slovenskega jezika zmožen in nij še preteklo do brih štirinajst dni po vlogi te prošnje, ko se je želja njijna izpolnila.

Ali bi občini Šent Vid in Vižmarje ne mogli isto tako postopati? Vigilantibus jura! V Ljubljani, dne 27. avgusta 1881.

Domoljub.

Tuji.

28. avgusta:

Pri Stonu: Arko iz Zagreba. — Poll z Dunaja. — Gruden iz Črnomlja. — Mrak s Hrvatskega. Pri Maltol: Tilsch, Malkowsky, Miller z Dunaja. — Mostny iz Linca. — Fischer iz Königsberga.

Dunajska borza 29. avgusta.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	76 gld.	85	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	77	65	"
Zlata renta	93	70	"
1860 drž. posojilo	131	25	"
Akcije narodne banke	830	"	"
Kreditne akcije	350	80	"
London	117	85	"
Srebro	9	37	"
Napol.	5	57	"
C. kr. cekini	57	55	"
Državne marke			

Zahvala.

Za toplo sočutje mej boleznijo in pri smrti našega ljubega, nepozabljenega sina, oziroma vnuka (429)

Henrika Kramerja,

kakor tudi za darovane lepe vence, izrekamo dotičnim svojo najtoplejšo zahvalo. V Ljubljani, dne 29. avgusta 1881.

Karolina Kramer, Marjeta Puppo, mati. stara mati.

Rozaliki L.

Svet se okrog nas vrti,
Kaže lepe, grde dni;
Mačje solze, dosti znane,
Velikokrat so nam dane.
Pa se tudi prigodi
Da smo dobre volje mi,
Kadar smo prijatelji zbrani,
Pravilom „žlah te“ veselo vdani.
Danes se dan približal je,
Naj bo posebno vesel za-Te!
Bog daj Ti srečnih mnogo let
V zdravju in veselji živet!

(490)

„Žlah te“.

„Unija krojačev“

uljudno naznanja vsem p. n. naročevalcem, da je z dozdanim krojačem (481—2)

g. P. Casermannom poselsko zvezo prenehala in ob jednem skrbela, da je dobila večšega in rutiniranega namestnika.

Odprtje prodajalnice.

Podpisani ponižno javlja, da je kot predstojnik in vrezovalec iz unije krojačev izstopil in z današnjim dnem pod firmo

F. Casermann & C.

v gledališčne ulici št. 6, v Pavšinoj hiši,

odprl lastno prodajalnico.

P. n. stranke proseč, da bi mu v prejšnjem stanu izkazovano zaupanje tudi še nadalje ohranile, ob jednem izreka, da si bode prizadeval p. n. naročevalcem v vsakem oziru še boljše ustrezati, kot mu je bilo do zdaj možno.

Blagovoljna naročila sprejemajoč, se podpisuje z vso spoštljivostjo

F. Casermann & C.,

(485—2)

krojač, gledališka ulica št. 6, v Ljubljani.

Št. 729.

(491)

Učiteljska služba

na meščanski šoli.

Na trirazrednej meščanski šoli z nemškim učnim jezikom v Krškem je učiteljsko mesto za matematično prirodosnanske predmete z letno plačo 800 gld. (osem sto gld.) izprazneno in se provizorično odda.

Dotične primerno instruirane prošnje naj uže javno nastavljeni učitelji po predpisane poti vsaj do 22. septembra 1881

vložijo pri podpisnem okrajnem šolskem svetu.

C. kr. okrajni šolski svet v Krškem,

dne 24. avgusta 1881.

Predsednik: Schönwetter.

Kopači, odpravljajči in snažiči,

kateri imajo dobra spričevala, dobodo takoj delo v Rihardu viteza Dražjeja rudokopu, imenovanem „Seegraben“ pri Ljubni (Leoben) na Štirskem. (486—1)

Solske klopi!

25 prav dobro ohranjenih šolskih klopi prodaja po zelo nizki ceni (488—1)

krajni šolski svet v Šmartnem pri Litiji.

Hiša v Ljubljani

se prodá ali zamenja za kako kmetijo. Ponudbe ali vprašanja naj se pošiljajo opravištvu „Slovenskega Naroda“. (480—2)

2000 gld.

lahko na leto zaslužijo gostilničarji in kupčevalci. Brošurica fabrikacij velja 3 gld.; dobi se po poštnem podvzetju: F. Schlosser, Trst. (419—32)

Kdor hoče

(389—17)

slabe zobe

ohraniti, izpale nadomestiti z umetelnimi, dobi svet in pomoč pri

Ehrwerthu, zdravniku za zobe, gospodarska ulica št. 1.

H. Lanz-ova fabrika

Pariz — Mannheim — Beč

priporoča svoje znane kmetijske stroje vsake vrste, zlasti izborne

ročne-mlatilnice in slamo-reznice

po najnižjih cenah.

Zastopništvo in zaloga

pri

(446—5)

A. DEBEVEC-u,

v Ljubljani, Rimska cesta (Gradišče) h. št. 19.

Ceniki gratis in franko.